

AKTUALNO VPRAŠANJE

Zvedeli smo, da je letos pridelek krompirja na Gorenjskem izredno obilen, pa smo se na gospodarski poslovni zvezi v Kranju pozanimali, kako je s prodajo in če lahko pričakujemo povišanje. Bralcem posredujemo naslednji odgovor:

Letošnji pridelek je večji od lanskega. Cenimo, da je presežka v okraju okoli dva tisoč vagonov (en vagon deset ton). Povprečen hektarski donos je bil 19.000 do 20.000 kg. Kmetje, ki so se udeležili tekmovanja za večji

hektarski donos, so pridelali na ha tudi po 40.000 kg krompirja. Pridelek semenskega krompirja znaša letos 2500 ton. Od tega je približno 60 vagonov zgodnih sort.

Kmetje imajo to jesen krompirja še precej na zalogi. Do sedaj je bilo na območju okraja prodanega približno 300 do 350 vagonov, medtem ko ga je lani samo Trgovsko podjetje OZZ prodalo 14.000 ton, in to kljub slabšemu pridelku. Povpraševanje po krompirju to jesen tudi v južnih predelih države ni posebno veliko, ker je bil pridelek v tistih krajih razmeroma dober. Kmet-

je prodajajo pozen krompir po 9 dinarjev kg in tudi ceneje, v začetku prodajne sezone pa je bila cena nekoliko višja. V trgovinah ga potrošniki lahko nabavijo po 12 dinarjev kg. Vsega odvišnega pridelka letos na domačem trgu ne bo mogoče prodati, zato ga bo gospodarska poslovna zveza poskušala tudi nekaj izvoziti. Cena pa seveda v tem primeru v nobenem primeru ne bo višja od dosedanje, ker je konkurenca v inozemstvu precejšnja.

AKTUALNO VPRAŠANJE

Sličice z volišč GORENJSKIH PROIZVAJALCEV

Zivljenje po gorejskih podjetjih je bilo v soboto posebno razgibano in živahno. Ta dan so prvič v zgodovini volili najboljše člane svojih kolektivov za občinske zbornice proizvajalcev. Volitve so bile še toliko bolj zanimive prav zato, ker je bilo skoro povsod na kandidatnih listah po dvakrat več kandidatov kot jih je bilo treba izvoliti. Volišča so odprli že v zgodnjih jutranjih urah. V jeseniški železarni so odprli volišča že kar ob štirih zjutraj in so ponekod volili do devetih že 94%, oddelek livarna je do devetih volil 89% itd. V nekaterih manjših kolektivih — v trgovskem podjetju »Merkur« v Kranju — pa so ob devetih volitve že zaključili.

Ko smo se mudili v »Tiskarni« v Kranju smo zvedeli, da so volili delavci in delavke nočne in dopoldanske izmene do devetih dopoldne že 100%. Mladi kandidat za zbor proizvajalcev iz »Tiskarne« Vili Tomat mi je med drugim dejal: »Določili smo čas volitev za posamezne obrate, vendar ljudje niso čakali. Že pred dogovorjenim časom so od-

hajali na volišče, da bi čimprej opravili svojo dolžnost.« Povprašala sem ga še, kaj meni o zborih proizvajalcev, kakšno naj bi bilo sodelovanje in povezava zborov proizvajalcev s podjetji. »Vsekakor bo delo zborov proizvajalcev toliko večje važnosti prav zato, ker bodo tako delavci sami govorili o problemih podjetij. Sodelovanje med občino in podjetji bo prav gotovo mnogo boljše. Menim, da naj bi zbori proizvajalcev reševali pereče probleme podjetij, kot so polurni odmor, ureditev menz, zdravstvene službe v podjetju, in — v našem podjetju predvsem nočno delo žensk.«

Na tretjem volišču v »Iskri« je volila tudi slepa delavka Marija Skumovec. Marija Skumovec je pripeljala na volišče s seboj svojo brigadirko, ki ji je prebrala kandidatno listo. Marija je sedla in premišljevala o kandidatih. Prav dobro jih pozna po opšovanju drugih in po njihovem delu. Čez čas, ko je dobro premislila, je svoji brigadirki povedala imena tistih, ki bi po njenem mnenju lahko najbolje delali v občinskem zboru proizvajalcev.

Na tretjem volišču v »Iskri« so bile volitve prav posebno zanimive. Že zjutraj je volil član njihovega kolektiva, ki se je ta dan tudi poročil. Pripeljal se je s svojo nevesto pred tovarno, »skočil« na volišče, potem pa — zadovoljen odšel na poročno potovanje...

In še nekaj so mi povedali na tretjem volišču v »Iskri«. — Tudi taki delavci, ki so že dlje bolani, ki že več mesecev ne delajo, so prišli danes v podjetje in volili svoje najboljše tovariše.

Prav to kaže, da delavcem ni vseeno, kdo bo izvoljen, da se zavedajo, kako pomembne so te volitve in — da se zanimajo za delo svojega podjetja. LJ

Prve mladinske konference na Gorenjskem

V preteklem tednu so bile po osnovnih organizacijah LMS na Gorenjskem že prve mladinske konference. Na letni konferenci so se zbrali že dijaki Srednje tehnične tekstilne šole iz Kranja, mladinci in mladinke »Zvezde« iz Kranja, dijaki kranjske gimnazije, včeraj pa je bila mladinska konferenca v tovarni »Tiskarni«. Mladinci so razpravljali o svojem delu in kot kažejo razprave na konferencah hočejo povsod izboljšati svoje delo in ga popestriti. Mnogo so razpravljali tudi o sodelovanju ostalih organizacij podjetij z mladinsko organizacijo in ugotovili, da je to sodelovanje z manjšimi pomanjkljivostmi dokaj dobro.

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO X. — ŠT. 84 — CENA DIN 10.—

Kranj, 28. oktobra 1957

Udeležba pri volitvah v občinske zbornice proizvajalcev v okraju Kranj 88,93%

Občina	Štev. volil. upravičencev	Glasovalo št. %	Ni glas. št. %	Upr. št. %	Nev. glas. št. %	
BLEJ	1.285	1.179	91,75	106	87	2,12
BOHINJ	1.050	909	86,57	141	135	2,09
CERKLJE	228	205	89,91	23	19	1,46
GORENJA VAS	352	305	86,65	47	25	3,28
JESENICE	8.830	7.939	89,91	891	835	6,33
KRANJ	12.988	11.241	86,55	1.747	1.512	4,36
RADOVLJICA	3.144	2.879	91,57	265	247	3,82
SKOFJA LOKA	2.566	2.313	90,14	253	213	3,24
TRZIC	3.677	3.303	89,83	374	342	5,78
ŽELEZNIKI	1.096	1.002	91,42	94	83	4,29
ZIRI	975	911	93,44	64	63	1,97
Skupaj	36.191	32.186	88,93	4.005	3.561	4,45

V soboto so proizvajalci I. skupine volili odbornike za občinske zbornice proizvajalcev - Včeraj so volili proizvajalci iz kmetijske skupine

11.043 ali 74,23% volilnih upravičencev. — Kakor v prvi, tako so tudi v kmetijski skupini potekale volitve brez večjih nevednosti, za kar gre večji del zaslug dobrim organizacijskim pripravam.

Tako kot volitve občinskih zborov v nedeljo, ki pomenijo manifestacijo za politiko komunalnega sistema, tako

so volitve v občinske zbornice proizvajalcev predvsem živo zanimanje volilcev, kako naj bi se v bodoče razvijala komunalna politika v občini, kjer živijo. Nedvomno bo zbor proizvajalcev v občini, ki ga bodo tvorile vse vrste produktivnega prebivalstva, postal važen činitelj, ki bo smotno uravnaval gospodarsko politiko občine.

Medtem ko smo v nedeljo, 20. oktobra volili odbornike v občinske zbornice, so v soboto in nedeljo proizvajalci vseh skupin izvolili še drugi del odbornikov — tokrat člane občinskih zborov proizvajalcev.

Proizvajalci I. skupine — industrija, obrt, trgovina, promet, gostinstvo — so volili v soboto. Udeležba na teh volitvah, ki je znašala 88,93, dovolj zgornjo priča o visoki zavesti volilcev-proizvajalcev. Rezultat volitev je zadovoljiv zlasti če upoštevamo, da se veliko število volilnih upravičencev iz opravičljivih razlogov volitev ni moglo udeležiti.

Od 526 predlaganih kandidatov je bilo izvoljeno v občinske zbornice proizvajalcev 253 odbornikov, med njimi

tudi 14 žena. Po kvalifikacijah pa bi jih razvrstili takole: 136 delavcev ali 54,62%, in sicer visoko kvalificiranih 65, kvalificiranih 65, polkvalificiranih 5 in 1 nekvalificirani delavec. Nadalje je bilo izvoljeno 74 uslužbencev (29,72 odstotkov), 19 obrtnikov (7,63%) in 20 direktorjev (8,03%). Med izvoljenimi odborniki je 51,41 članov ZK.

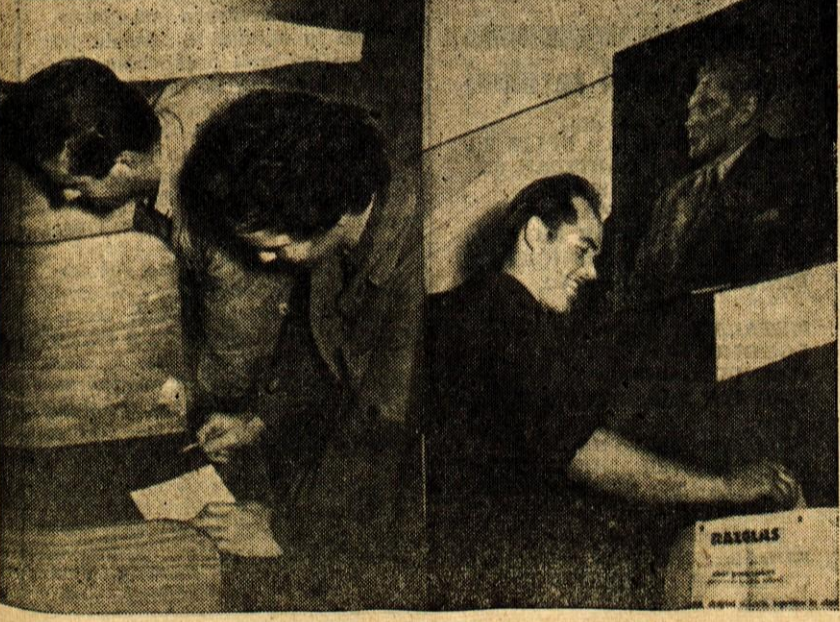
V gorenjevaški občini volitve v občinski zbor proizvajalcev niso uspeli, kajti kandidati niso dobili dovolj glasov. Zategadelj bodo morali volitve ponoviti. Verjetno bodo volili v soboto.

Včeraj so volili v zbornice proizvajalcev tudi proizvajalci iz kmetijske skupine. V tej skupini je bil predlagan 101 kandidat. Po nepopolnih podatkih, ki smo jih prejeli do 18. ure, je volilo

V soboto so bile volitve v občinske zbornice proizvajalcev. Že v zgodnjih jutranjih urah so delovni ljudje hiteli na volišča (zgoraj). Se zadnje bo sta dobro premislila, za katerega naj glasujeta (levo spodaj). Franc Tepina («Standard» Kranj) je z velikim zadovoljstvom opravil svojo državljansko dolžnost

Volišče št. 10 v »Tiskarni«

naš razgotor

Preventivna dejavnost - poglavitna skrb

Blejski zdravnik dr. Janko Benedik je bil v naselju Grad v 1. volilni enoti izvoljen s 677 glasovi, volilcev pa je v tej enoti 876. Od vseh kandidatov je dobil on največ glasov. Službo zdravniška opravila na Bledu že od 1934. leta. Zda je tudi upravnik Zdravstvenega doma, zato smo mu v zvezi z zdravstveno problematiko postavili nekaj vprašanj.

»Kakšna je ureditev zdravstvene službe v blejski občini?«

»Uprava Zdravstvenega doma Bled skrbi za organizacijo zdravstvene službe v občini Bled in Bohinju, ki imata skupaj 13.778 prebivalcev. Zdravstveni in oblastni organi skušajo urediti samostojno zdravstveno postajo tudi v Bohinju, toda za sedaj še ni pravih pogojev za to. — Na Bledu so tri splošne ambulante z rentgenskimi in s centralnim laboratorijem ter zobno ambulanto. V Bohinju pa deluje splošna ambulanta in dvakrat tedensko tudi zobna. Na Bledu in v Bohinju so razen tega še številne preventivne ustanove. Vse zdravstvene ustanove so zrasle v povojnih letih.«

»Kako je urejena preventivna služba?«

»Statistika o splošni umrljivosti kaže, da so pri-

zadevanja zdravstvenih delavcev na preventivnem področju rodila lepe uspehe. Tudi umrljivost novorojenčkov je zelo majhna. Veliko je k temu pripomogla posvetovalnica za noseče matere, ki je dobro obiskana, saj je zajela še 80,24 odstotka vseh žena. Prav tako pridno obiskujejo žene tudi posvetovalnice za otroke. Teh žena je 75,21 odstotka. Veliko pomoč posvetovalnicam nudi patronažna služba, ki jo vodita dve medicinski sestri in vse babice. — Solska ambulanta pa bo morala v bodoče izboljšati delo šolske zdravstvene službe z rednimi in sistematičnimi pregledi. — V letu 1956 je bilo na Bledu in v Bohinju 53.736 vseh ambulantnih pregledov, hišnih obiskov pa 6118. Lestvica bolezni pa je takale: na prvem mestu so boleznih dihal, zatem pa nesreče pri delu. Največ jih ima gozdno gospodarstvo (33,45 odstotka), na delavce v lesni industriji pa jih odpade 25,94 odstotka. Tudi izguba delovnih dni je največja pri gozdnem gospodarstvu, saj znaša 36,78 odstotka vseh delovnih izostankov. — Preventivno delo v podjetjih bo treba okrepiti tako, da se bodo zdravniki vključili v higiensko tehnične zaščitne komisije.«

-jb

TE DNI PO SVETU

LJUDJE IN DOGODKI

ZGLED SODELOVANJA

△ ATENE, 25. oktobra. Podpredsednik Edvard Kardelj in člani jugoslovanske delegacije, ki so imeli uradne razgovore z grškimi predstavniki, so v soboto krenili na pot v zgodovinske kraje na Peloponezu. Naša delegacija se bo bržčas vrnila v Beograd v ponedeljek. — V petek popoldne je predsednik Kardelj obiskal dom za izobrazbo bodočih mater blizu Aten. Dom je pod osebnim pokroviteljstvom kraljice Frederike. Ustanovljen je bil pred poldrugim letom in je v njem našlo zavetišče tudi več sto zapuščenih dojenčkov in otrok. Jugoslovanski gostje so si ogledali dom in se zlasti zanimali za organizacijo in delo te mlade ustanove. Podpredsednik Edvard Kardelj je v jugoslovanskem veleposlanstvu sprejel tudi odbor Grško-jugoslovanske zveze.

△ BEOGRAD, 25. oktobra. — Predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve Branko Drašković je na današnjem rednem sestanku z novinarji izjavil, da so razgovori grških in jugoslovanskih državljanov potekali v vzdušju odkritosrčnega prijateljstva in da je obisk podpredsednika Kardelja v Atenah omogočil, da so proučili vrsto vprašanj, ki zadevajo obe deželi.

Na vprašanje glede podrobnosti o sedanjem stanju in perspektivah gospodarskih in finančnih stikov z Zahodno Nemčijo, o kulturnih in konzularnih stikih ter o nadaljnjem delu jugoslovanske vojne misije v Berlinu, je predstavnik državnega sekretariata za zunanje zadeve izjavil: Do prekinitev diplomatskih stikov je prišlo po sklepu bonnske vlade. Znano je, da se gospodarski, konzularni in drugi stiki razvijajo normalno. Status jugoslovanske vojne misije v Berlinu ostane nespremenjen.

△ PARIZ, 25. oktobra. Velika stavka francoskih delavcev, ki zahtevajo splošno zvišanje plač, se je začela davi, ko je 800.000 železničarjev prenehalo z delom. Z delom je prenehalo tudi 750.000 kovinarjev, dalje 500.000 gradbenih delavcev in še cela vrsta drugih. Železničarji zahtevajo zvišanje mezd za 15%, v skupnem znesku za 26 milijard frankov. Predstavnik vlade pa je izjavil, da »sedanje izredno stanje državnih financ ne dopušča nikakršnega zvišanja plač.« Po podatkih sindikatov je val dražnje, ki je zajel Francijo zlasti po devalvaciji franka, bistveno zmanjšal kupno moč petrobnikov, cene industrijskih izdelkov pa so zaradi novih taks in davkov narasle za 15%, cene kmetijskih pridelkov pa samo v oktobru za 80 do 200%. Francoski delavci in uslužbenci stavkajo v protest proti velikim izdatkom, ki jih terjaja vojna v Alžiru.

Danes se čedalje bolj uveljavlja praksa osebnih stikov med vodilnimi državniki posameznih dežel. Toda ne bi bilo prav, če bi jugoslovansko-grško razgovore uvrstili med običajne sestanke diplomatske vladnosti. Dosti je razlogov, ki govorijo zato, da je atenski obisk podpredsednika Zveznega izvršnega sveta Edvarda Kardelja prekoračil opek uradni okvir.

Eden teh razlogov je brez dvoma tradicionalno jugoslovansko-grško prijateljstvo. — V treh vojnah zadnjega pol stoletja so bili grški in jugoslovanski borci vedno v strelskih okopih na isti strani in so se borili ramo ob ramo.

Drugič je treba poudariti, kolikšnega je pomena sleherno sodelovanje med balkanskimi deželami. Ni treba pozabiti, čeprav je danes to položaj dosti manj nevaren, da je bil Balkan nekdanj »sod smodnika«, da so se tukaj zavozilali nasprotni interesi velikih sil in da se je na tem križišču evropskih protislovij odločevala usoda svetovnega miru. Zato je vsako premaganje medsebojnih razlik in sleherni prispevek k vzajemnemu sodelovanju med deželami Balkanskega polotoka dvakrat važnejši, kot pa je to v nekaterih drugih delih sveta.

In končno, zgled sodelovanja, kakršnega dajeta obe državi. Grčija in Jugoslavija, presega njuno medsebojno odnose in tudi balkansko področje ter sega na najširše področje svetovne politike. To je primer sodelovanja med dvema deželama z različnim družbeno ureditvijo, z različnimi pogledi na mednarodna dogajanja. Ni nikakršna skrivnost, da je ena dežela kapitalistična, druga pa socialistična,

da je ena članica Atlantske zveze, druga pa stoji izven blokov. In vendar sta obe deželi vzpostavili iskreno sodelovanje med seboj, še več, celo tesno prijateljstvo. Če tega kdo ne verjame, je dovolj, da pogleda na zaključno sporočilo atenskih razgovorov. Vsebinska tega sporočila mora odpreti oči vsakemu političnemu nejevernemu Tomažu.

Uradni komunikacije bi lahko razdelili v dva dela: v del, ki govori o medsebojnih grško-jugoslovanskih odnosih, in v del, ki obravnava splošni mednarodni politični položaj.

Predvsem sta obe delegaciji ugotovili pristrčno grško-jugoslovansko sodelovanje, kakršno je žal pogrešati v splošnih mednarodnih stikih. Obe državi sta zato izpričali željo, da še naprej tesno sodelujeta med seboj. Temelj za tako sodelovanje pa je, kot pravi sporočilo, »pripravljenost obeh vlad, da vzajemno spoštujeta dostojanstvo, suvereno pravice in posebna gledišča vsake izmed njiju o specifičnih vprašanjih, kakor tudi njun mednarodni položaj.«

Obe delegaciji pa se nista zastavili samo pri deklarativnem izražanju prijateljstva, ampak sta v ta namen sprejeli tudi prijemljiv sklep: da ustanovita mešano komisijo, ki bo obravnavala razširitev gospodarskega, tehničnega in kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Grčijo. Ta komisija naj bi se sestala najpozneje v treh mesecih.

Predstavniki obeh držav seveda niso mogli mimo bolečega vprašanja Balkanskega pakta. Sprčo spora med Grčijo in Turčijo, ki ga je zasejalo »ci-

prsko jabolko«, je ta, sicer tolikanj koristna zveza, občela na mrtvi točki. In ker niti ena niti druga dežela ne čuti krivde za tako stanje, sta lahko v izjavi le ugotovili, da bi bilo zaželeno storiti korake za odstranitev razlogov, ki so izzvali sedanje stanje.

Zaostreni mednarodni položaj je bil prav tako predmet razprave med grško in jugoslovansko delegacijo, saj si obe deželi z vsemi silami prizadevata, da bi prispevali k vzpostavitvi miru v svetu. Njuna potrditvena privrženost ciljem OZN je bila pač najlepše darilo obeh držav k 12. rojstnemu dnevu svetovne organizacije.

In ker obe deželi izhajata iz prepričanja, po utrditvi miru v svetu, sta zato izrazili tudi zahteve po miroljubnem reševanju razorožitvenega vprašanja, napetega položaja na Bližnjem vzhodu, ciprskega problema itd. Posebej sta obe delegaciji poudarili potrebo po odklanjanju sil kot sredstva za reševanje mednarodnih sporov in po okrepljeni miroljubnih metod v odnosih med narodi.

Ze ta kratek pregled uradnega komunikacija, ki sta ga podpisala grški premier Karamanlis in podpredsednik Edvard Kardelj, daje izrpen odgovor na prenekatero vprašanje: kako je vendar mogoče, da deželi s tako različno, naravnost diametralno nasprotno družbeno ureditvijo lahko gojita tako redko prijateljstvo?

Pri taki sorodnosti gledišč obeh držav o glavnih vprašanjih miru tudi na to vprašanje ni težko dati odgovor.

MARTIN TOMAZIČ

naša kronika

GASILCI ŽELEZARNE JESENICE SO PRVI VOLILI

Volitve v občinske zbornice proizvajalcev so gasilci jeseniške železarne primerno počastili. V zgodnjih jutranjih urah so prikoralili na volišče in prvi oddali glasove. Nato pa so priredili v počastitev prvih volitev v zbor proizvajalcev mokro gasilsko vajo na poslopje Mestnega gledališča. Pri tem so preizkusili nov vodovod, napeljan lansko leto iz Ukove v Zelezarno. U.

KAKO BODO PROSLAVILI 40-LETNICO OKTOBRSE REVOUCIJE V JESENISKI OBČINI

V občini Jesenice bodo v dneh od 3. do 10. novembra na sporedu številne prireditve v počastitev 40-letnice Oktobrske revolucije. Mestno gledališče Jesenice pripravlja uprizoritev Gorkijeve drame »Matki«, vsi odseki jeseniške Svobode pa bodo sodelovali na slavnostni akademiji. Tudi kulturno-prosvetna društva in Svobode v ostalih krajih občine se živahno pripravljajo na proslave, s katerimi bodo počastile to pomembno obletnico. Množične organizacije na Javorniku in Koroški Beli imajo v načrtu tudi velik partizanski pohod po kurirskih poteh v Karavankah.

S KONFERENCE VAJENIŠKE MLADINE V TRŽIČU

Konferenca aktivna ljudske mladine na vajeniški šoli v Tržiču je pokazala, da so mladinci utrlj svoji dejavnosti pravo pot. Letos je mladina, zlasti na športnem področju, zabeležila prav lepe uspehe. Priredili so razna športna tekmovanja v kolesarjenju, namiznem tenisu, nogometu, smučanju, šahu itd. Ob 75-letnici vajeniške šole pa so organizirali lepo in zanimivo razstavo svojega dela. Seveda pa ne moremo zaobiti problemov, ki tarejo mladince in mladinke na šoli. Semkaj sodi zlasti telovadba, ki jo bodo tudi v bodoče pogrešali. Za to nimajo niti prostora niti telovadnega učitelja. Mnoge mladince gojijo tudi željo, da bi organizirali kuharski tečaj, toda tudi tukaj se bore z isto težavo — nimajo primerne prostora, se pravi kuhinje. Na konferenci so razpravljali o mnogem — čutili pa je bilo, da diskusija ni zaradi diskusije, temveč da izvira iz želje, kako bi premagali težave, ki zavirajo še uspešnejše delo. S.

PROF. IVAN BERTONCELJ — O VODENJU SESTANKOV

V ciklusu predavanj Kluba gospodarstvenikov pri Trgovinski zbornici v Kranju je v petek predaval prof. Ivan Bertoneelj. Vodilnim uslužbencem podjetij in članom delavskega samoupravljanja je govoril o vodenju sestankov.

VINJEN ŠOFER DO SMRTI POVOZIL PEŠČA

V petek, 25. oktobra ob 22. uri, se je zgodila huda prometna nesreča na Javorniku. Voznik osebnega avtomobila Franc Kovčič iz Most pri Zirovnici je vozil s precejšnjo hitrostjo v smeri Jesenice—Zirovnica. Na Javorniku je podrl pešča Janeza Kokalja iz Sela pri Zirovnici, ki je šel pravilno po skrajni desni strani. Kakih 18 m ga je rinil pred vozilom, nato pa je sunek vrgel ponesrečenca na cesto. Pešec je oblezel in kmalu po tistem podlegel poškodbam. Vinjeni šofer je po nezgodi pobežnil, namesto da bi ponesrečenca nudil pomoč. Organi javne varnosti so ga še isti večer izsledili na stanovanju. Avto, ki je bil last podjetja Elektro Zirovnica, je seveda stal že v garaži. Zadnje čase je vedno več nesreč, ki jih povzročajo vinjeni vozniki motornih vozil, kolesarji, pa tudi pešci. Taki ljudje zaslužijo najstrožjo kazen, zato bi morali postriti ukrepe za ogrožanje prometne varnosti. S. J.

SAMOMOR V RADOVLJICI

Dne 24. oktobra ob 10. uri popoldne se je v podstrešju svojega stanovanja obesil Ivan Valant iz Radovljice. Bil je duševno bolan. S. J.

v nedeljo smo zabeležili

SLOVESNA OTVORITEV NOVE SOLE NA TRSTENIKU

Danes popoldne se je na Trsteniku pod Storžičem zbralo nad tisoč gostov, okoličanov in domačinov, ki so prisostvovali otvoritvi nove osnovne šole. Slovesnosti so prisostvovali predsednik OLO Kranj Miran Košmelj, predsednik OK ZK Franc Popit, predsednik ObLO Kranj Vinko Hafner, predsednik obč. odbora SZDL Kranj Martin Košir, načelnik oddelka za šolstvo OLO Kranj Janez Grum, predsednik sveta za šolstvo OLO

Kranj Smilja Gostiša in drugi politični, kulturni in prosvetni delavci.

Slovesnost je otvorila upraviteljica šole Francka Cirk. Za njo je govoril tov. Martin Košir, medtem ko je tov. Vinko Hafner po krajšem nagovoru izročil šolske ključe upraviteljici šole. Sledil je kulturni program, v katerem so nastopili pionirski pevski zbor in mladinska folklorna skupina iz Preddvora, baletna skupina Svobode in godba na pihala iz Kranja in drugi. — Šolsko poslopje je za Trste-

nik in okolico izrednega pomena, saj so bili dosedanja šolski prestori za pouk skrajno neprimerni. —an.

MALI ROKOMET

SLOVAN : MLADOST 2:2 (2:0)

Ljubljana, 27. oktobra. — Na igrišču »Slovana« je danes popoldan ženska ekipa »Mladosti« iz Stražišča v zelo razburljivi igri uspela v zadnjih minutah igre izenačiti rezultat in s tem osvojiti dragoceno točko v republiški ligi. Za »Mladost« sta bili uspešni Vodopivec in Rajgel. Z. M.

PARTIZAN ČRNO MELJ : MLADOST 19:15

Stražišče, 27. oktobra. — V današnji tekmi rokometnega prvenstva Slovenije je Partizan iz Crnomlja premagal ekipo Mladosti. Gostje so igrali zelo hitro in učinkovito. Mladost je v prvem polčasu bila enakovredno moštvo, vendar je proti koncu popustila. Rezultat je kljub porazu za stražiške rokometne častne. M.

ODBOJKA SREDNJEŠOLSKE PRVENSTVO KRANJA

Kranj, 27. oktobra. Danes je bilo v zgornji telovadnici I. državne gimnazije v Kranju srednješolsko prvenstvo Kranja. — Tekmovalo je pet ekip: GIŠ, STTS, IKS Iskra in Gimnazija Kranj. Ekipa Save je tekmovala izven konkurence. Vrstni red: STTS, GIŠ, IKS Iskra, I. Gimnazija, Vajenska šola. M.

Zadnji športni rezultati

I. zvezna liga:
CRVENA ZVEZDA : SPLIT 2:1
VOJVODINA : PARTIZAN 2:1
VELEŽ : SPARTAK 1:3
HAJDUK : ZAGREB 2:0
BSK : ŽELEZNICAR 5:1
BUDUČNOST : RADNIČKI 0:1
DINAMO : VARDAR 5:1
I. conska liga:
METALAC : REKA 0:7
LOKOMOTIVA : JADRAN 2:0
BRANIK : ODRED 2:2
SEGESTA : ELEKTROSTROJ 2:1
ORIENT : TEKSTILAC 1:1
ULJANIK : SIBENIK 1:0
LJUBLJANA : TRESNJEVKA 2:0
Ljubljansko-primorska liga:
RUDAR : KRIM 1:1
GRAFICAR : JESENICE 2:1
IZOLA : SLOVAN 2:1

IZDAJA CASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠT. 475, 397 — TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

Do konca oktobra večkrat padavine z močno ohladitvijo. Z nastopom novembra se bo pričelo suho, a hladno vreme.

40. Starega Bajta ni več

Vselej, kadar grem domov — ne mislim na dom, ki ga imam zdaj tu v mestu, na mojo ženo in otroke, ampak na moj prvi dom, kjer še živijo moji starši — srečam najprej od vseh starega Bajta. Res, že pred njim srečam zvonik in tisti visoki koštanj na našem dvorišču, ki ga je videti pol ure hoda daleč — ampak od vaščanov srečam najprej starega Bajta. Sedi pred sinovo hišo. Ko zagleda avtobus, vstane in stopi korak naprej, potem pa dvigne klobuk in pomaha z njim. Če le morem, že prej odprem okno v avtobusu, da bi mu pomahal v odgovor; pa tudi vsi drugi potniki v avtobusu, ki ga poznajo, vstevši sprevednika, mu pomahajo. Potem stari Bajt za trenutek obstane, se počasi pokrije, pa stopi po stopnicah in izgine v hiši.

Včasih je pozdravljal avtobus izpred svoje hiše — pa so mu jo podrli. Nevaren ovinek je bil pri tisti njegovi bajti, skoraj vsako leto se mu je kdo zaletel vanjo. Ko so cesto razširili, je morala Bajtova bajta proč. To samo na sebi ni nič čudnega; koliko cest širimo in koliko starih bajt mora zaradi tega proč. Ampak Bajtova bajta je šla proč v čisto posebnih okoliščinah: ni hotel sprejeti odškodnine zanjo. Saj ni bilo mnogo, kar so mu ponujali — pa vendar, bilo je skoraj sto tisočakov in njegovi sinovi toliko da ga niso pretepli zaradi tega, ker ni hotel vzeti denarja. Ampak Bajt je trmast in ni se dal prepričati: »Napredek zahteva svoje — cesta mora biti širša — zakaj naj bi potem napredek plačal meni sto tisočakov, ker moja bajta stoji na njegovi poti?« Zares čudno je argumentiral, pa je le ostalo pri njegovem. Cestna uprava si seveda ni dala dvakrat reči in je hitro spravila tisti denar, preden bi si Bajt utegnil premisliti. No, tako je prišlo do tega, da zdaj Bajt pozdravlja avtobus izpred sinove hiše. Vsak dan stopi pol ure, preden ima avtobus priti, iz hiše in sede na klop. Ko ga zagleda, se dvigne; enkrat sem ga opazoval pri tem in rečem vam, da so mu v resnici zažarele oči. Potem prime klobuk, preudarno in z zadržkom, kot da bi se bal, da bo veselja prekmalu konec. Ko je avtobus mimo, pa mu tisti ogenj v očeh splahni in počasi odkoraka nazaj v hišo. Mora biti že presneto slabo vreme, da stari Bajt ne bi prišel pozdravit avtobus.

Ja, takšen je stari Bajt. Pomalo brezverec, pomalo čudek, ampak vsi ga imajo radi in nisem še slišal žal besede o njem, čeprav kot povsod drugod tudi pri nas ljudje ne štedijo jezikov, kadar velja o sosedu kaj slabega povedati. Takšen je pač. Pozdravlja avtobus, ker s tem po njegovem pozdravlja napredek.

Pravzaprav: takšen je bil. Kajti starega Bajta ni več.

Sončen jesenski dan je bil, ko sem se zadnjikrat spet pripeljal domov. Eden tistih dni, ki so po mojem najlepši dnevi leta: sonce greje tople in prijetno, nebo je čisto, brezmadežno, ampak vroče ni in sadovnjaki in hrib so zlati od rumenečega listja. Odprl sem okno in čakal na Bajta — ni ga bilo pred hišo. S sprevednikom sva se spogledala; v avtobusu ni bilo namreč nikogar iz naše vasi razen mene. Zato sva samo sprevednik in jaz opazila, da starega Bajta ni in da je to hudo narobe.

Doma so mi povedali: na isti cesti, ki mu je vzela njegovo bajto, ko se je razširila, na isti cesti, ob kateri je tolikokrat pozdravil avtobus, ki mu je bil simbol napredka, na isti cesti ga je povozilo.

V hišu je bil mrtev. Za pogrebom je šla cela vas. Po klasičnih pravilih lepega pisanja takale zgodba ni tragična, je samo žalostna; kot da bi nekemu padla opeka na glavo, kar ni tragično, čeprav je zelo žalostno, kajti lahko ga ubije.

Ampak meni se je zdela tragična, ko sem jo slišal. Ne glede na vsa stara pravila. Seveda, po teh pravilih stari Bajt ni bil tragični junak, ki bi ob nadvse pozitivnem in etično visokovrednem hontenju ravnal negativno in zaradi tega tragično propadel. Ampak jaz sem ga poznal, starega brezverca, ki je verjel le v eno samo: da gre svet naprej in da je edini bog Napredek. Da ga je ubil ravno njegov bog? To je tisto!

Mogoče je bil prepočasen, da bi še smel na cesto. Mogoče je napredek hitrejši, kot je on sam utegnil misliti. Morebiti pa je prav tako, da je stari Bajt ravno na cesti... Ne, dosti je tega.

Meni pa bo vedno hudo, kadar se bom peljal tam mimo in stari Bajt ne bo več pozdravljal avtobusa.

PETER STRUNA

Val gripe pojema

Val gripe, ki je minuli mesec zajel tudi Gorenjsko, je prizadel ljudem in zdravstveni službi vrsto nevšečnosti, našemu gospodarstvu pa občutno škodo. Zadnje dni število obolenj naglo pojema, pojavljajo pa se še vedno posamezni primeri, ki pa so v primerjavi s prvim valom gripe, komajda vredni omembe. Ker se je gripa tokrat pojavila v precej mihi obliki, zdravstvena služba v okraju Kranj ni zabeležila nobenega smrtnega primera. Pač pa je prišlo v nekaterih primerih do komplikacij. Tu so mišljene predvsem pljučnica, vnetje srednjega ušesa in gnojno vnetje obnosnih votlin. Te komplikacije je moč pripisovati nepravilni negi bolnika, zlasti pa preranemu zapuščanju postelje.

Gripa tokrat ni prizanašala niti odraslim niti otrokom. Tako je samo zdravstvena služba v Kranju zabeležila od 2. do 26. oktobra 346 obolenj otrok, medtem ko je bilo od 20. septembra pa do danes vseh obolenj — od-

raslih in otrok — 4.545. V tem številu pa niso zajeta neprijavljena obolenja, ki jih zdravstveni delavci cenijo precej nad 2000.

Zelo zanimiva utegne biti tudi naslednja ugotovitev. Od vseh obolenj, ki so bila prijavljena otroškemu dispanzerju v Kranju, ni bilo niti enega, ki ne bi bil socialno zavarovan. Tu pa smo postavljeni pred vprašanje: mar pacienti, ki niso socialno zavarovani — in teh ni malo (v našem primeru kmečki otroci) — niso potrebni zdravniške pomoči? Gripa tudi tem ni prizanašala, vendar pa se, kot kaže ta primer, kmečki starši še vedno drže stare, nekatere v preteklosti in v njih samih zakoreninjene navade: izogniti se stroškom, ki jih zahteva zdravljenje njihovih otrok in seveda tudi njih samih. Vsekakor bi se morali zavedati pogubnih posledic, ki lahko povzročijo podcenjevanje lažjih in težjih obolenj. Varčevanje pri zdravljenju vsekakor ni na mestu.

DRŽAVNI ŠAHOVSKI POLFINALNI TURNIR

Ostre borbe na 64 poljih

V petek dopoldan ob 11. uri je bil v sejni dvorani OLO Kranj svečano otvorjen polfinalni turnir za državno šahovsko prvenstvo. Otvoritvi so razen vseh udeležencev turnirja prisostvovali sekretar SZS Ernest Kapus, sekretar OK LMS Marjan Rožič in zastopniki ŠD Kranj. Predsednik ŠD Kranj, tov. Skrabca, je v svojem uvodnem govoru dejal, da so kranjski šahisti zelo veseli, da bo ta turnir odigran v Kranju, zlasti pa še, ker je prepričan, da bo ta turnir velikega propagandnega pomena za nadaljnji razvoj šaha

ne samo v Kranju, temveč po vsej Gorenjski.

V imenu šahistov je spregovoril mojster Tot, ki je med drugim rekel, da je Kranj mesto, ki je zelo dobro poznano po vsej naši domovini, vendar si človek prave slike o njem ne more ustvariti, če ga sam ne vidi. »Čudovito je to mesto. Tudi okolico si je težko zamisliti lepšo. In v tako lepem kraju bo šah igrati pravi užitek,

15. Tomšič in 16. Bradvarevič.

Popoldan ob 15.30 so šahisti potegnili prve poteze. Vsak dan bodo začeli ob tem času in igrali do 20.30, le vsak peti dan bodo imeli prosto.

V I. kolu so bili doseženi naslednji rezultati:

Miličević: Bradvarevič remi, Cuderman: Tomšič 1:0, Sofrevski: Lukič 1:0, Smederevac: Puc remi, Bartok: Smailbegovič remi, Bulat: Črepinšek 1:0,

Nogomet

TRIGLAV: ILIRIJA 2:0 (1:0)

Ljubljana, 27. oktobra 1957.

Danes dopoldne je na igrišču Ilirije v Ljubljani, kranjski »Triglav« zaslužen premagal zadnje plasirano moštvo v ljubljansko primorski ligi z rezultatom 2:0. Triglav je nastopil v standardni postavi. Igra ni bila kdo ve kako zanimiva. Le v drugem delu prvega polčasa je Triglav pokazal kaj zna. Gole za Triglav je dosegel v 37. minuti prvega in v 37. minuti drugega polčasa Mihelečič. Ob koncu igre je sodnik povsem neupravičeno izključil iz igre igralca Triglava Janka Stularja.

TRZIC: NOVA GORICA 4:2 (2:1)

Tržič, 27. oktobra. Po katastrofi med tednom s kranjskim »Triglavom« se je proti pričakovanju danes zbralo v Tržiču na igrišču okoli 1000 gledalcev, ki so z velikim zadovoljstvom zapustili igrišče. Tržičani so danes poskrbeli za veliko presenečenje v ljubljansko-primorski ligi in s hitro ter borbeno igro zaslužen premagali enajstorico iz Nove Gorice s 4:2 (2:1).

TRIGLAV: TRZIC 9:0 (4:0)

Med tednom je bila odigrana v Kranju zaostala prvenstvena tekma ljubljansko-primorske nogometne lige med domačim »Triglavom« in enajstorico iz Tržiča. Precejšnje število gledalcev, ki so se v lepem vremenu zbrali na igrišču, kljub toliko doseženim golom, niso prišli na svoj račun. Obe moštvi sta pokazali dokaj slabo igro, kar velja zlasti za goste, ki so imeli velikega »sopomagača« v napadalnih »Triglavcah«, ki niso znali še večkrat zatresti mreže Tržičanov. Tolikšni kopici golov pa je mnogo pripomogel tudi vratar gostov, ki je kriv za nekaj prejetih golov in svojih številnih napak ne more izkupati niti z ubranjeno slabo streljano enajstmetrovko v zadnjih minutah.

SREČANJE NOGOMETNIH SODNIKOV

V sredo 30. oktobra popoldan ob 15.30. uri bo na igrišču »Triglava« v Kranju prijateljska nogometna tekma med nogometnimi sodniki iz Ljubljane in Kranja. Ker bodo v obeh moštvi nastopili stari nogometni »asi«, je pričakovati, da bo tekma zanimiva in da bodo tudi razvajeni gledalci lahko prišli na svoj račun.

Kegljanje

TRETJE PRVENSTVO ISKRE

Kranj, 27. oktobra. — Danes se je na keglični Triglav končalo letošnje prvenstvo Iskre v kegljanju za posameznike, na katerem je nastopilo 127 tekmovalcev. Prehodni pokal je osvojil Stane Valentar z rezultatom 408 podrtih kegljev, 2. Lojze Nograšek 399, 3. Lojze Kordež 395, 4. Ivan Stružnik 392, 5. Anton Kalan 386 podrtih kegljev.

S. L.

teoretične ter praktične izpite. 3 tečajniki so napravili izpit za drugi, 12 pa za tretji vaditeljski razred. S tem tečajem so društva »Partizan« na Gorenjskem dobila nove voditelje, kar bo nedvomno ugodno vplivalo na uspešnejši razvoj telesne vzgoje na Gorenjskem. —an

gorenjski obveščevalci

MALI OGLASNI

Zahvaljujem se »Glasu Gorenjske« in Državnemu zavarovalnemu zavodu v Radovljici za plačano nezgodno zavarovalnino 8000 din. Kot naročnik »Glasu Gorenjske« list vsakomur toplo priporočam. — Pivk Valentin, Loka 9, Križe.

OPOZARJAMO vse prebivalce Gorenjske, da ne nasedajo STAJNKU Janku, iz Kranja, Huje 82, in mu ne plačujejo nobenih zneskov za »Pavliho«

ZAHVALA

Vsem prijateljem in znancem, ki so ob nenadni smrti naše drage mame

TEREZIJE FRANČIŠKIN

Primskega sočustvovali z nami, prisrčna hvala. Posebno zahvalo izrekamo zdravnikoma dr. Hriberniku in dr. Novaku za nudeno zdravniško pomoč, organizaciji Zveze borcev in SZDL Prmskovo, kolektivoma tovarne IBI in Pletenine za izkazano pomoč in pozornost ter tov. Cirilu za tople besede ob grobu.

Frančiškinovi

Gozdno gospodarstvo Kranj

razpisuje

MESTO ŠOFERJA C-KATEGORIJE za Kranj

in

MESTO MEZDNEGA KNJIGOVODJE

za gozd. obrat Tržič

Pogoji za šoferja: opravljeni izpit C-kategorije ter večletna praksa v stroki.

Pogoji za mezdnega knjigovodjo: srednje strokov. uslužb. z večletno prakso v računovodstvu.

Pismenem ponudbe z opisom dosedanjega službovanja poslati takoj na naslov: Gozdno gospodarstvo Kranj, Jezerska cesta.

KINO

»STORŽIČ, Kranj: 28. oktobra ital. film »HČI POLKA« ob 16., 18. in 20. uri. 29. oktobra ital. film »V ZNAMENJU VENERE« ob 16. in 18. uri. Ob 20. uri ni predstave. 30. oktobra ital. film »V ZNAMENJU VENERE« ob 16., 18. in 20. uri.

»TRIGLAV«, Prmskovo. 29. oktobra premiera angl. barv. v. st. film »HISA SKRIVNOSTI«.

»RADIO«, Jesenice: 28. in 29. oktobra ital. film »VILLA BORGHESE«. Od 30. oktobra do 1. novembra jap. film »SEDEM SAMURAJEV«.

»PLAVZ«, Jesenice: 20. oktobra ital. barv. film »GIUSEPPE VERDI«. 31. oktobra in 1. novembra ital. film »VILLA BORGHESE«.

»ZIROVNICA«, 30. oktobra italij. film »VILLA BORGHESE«.

»DOVJE MOJSTRANA«, 30. in 31. oktobra italijanski barvni film »GIUSEPPE VERDI«.

»BLED«, 28. oktobra amer. barvni zabavni film »HOUDINI« ob 20. uri. Od 29. do 31. oktobra jug. mladinski omnibus film »CEVELJČKI NA ASFALTU«. Vsak dan ob 17. in 20. uri.

»RADOVLJICA«, 29. in 30. oktobra ameriški kriminalni film »NA MORILČEVI SLEDI«. — V torek ob 20. uri. V sredo ob 17.30 in 20. uri.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V TRŽIČU

Rojeni: Danica Bizjak in Boris Perko.

Poročili so se: Franc Šmid, elektrotehnik in Marija Ribnikar, industrijski risar; Marijan Smolej, čevljar in Hermina Kogoj, nameščenska; Pavel Strukelj, električar in Helena Božič, tkalka; Janez Funda, invalidski upokojenec in Marta Mekuč, knjigovodkinja.

Najstarejši udeleženec turnirja, mojster Tot, je potegnil številko

zlasti še, ker smo vsi udeleženci razen tega z dosedanjo organizacijo turnirja nad vse zadovoljni.

Za tem je sekretar SZJ tov. Kapus prečital pravilnik turnirja in ob komcu so udeleženci izrekli še številke, da jih je zvezni sodnik Jože Šiška lahko vpisal v turnirsko razpredelnico. Zreb je takole odločil: 1. Miličević, 2. Cuderman, 3. Sofrevski, 4. Smederevac, 5. Bertok, 6. Bulat, 7. Nikolič, 8. S. Vukovič, 9. Bidev, 10. Tot, 11. Črepinšek, 12. Smailbegovič, 13. Puc, 14. Lukič,

Nikolič: Tot remi, Vukovič: Bidev remi.

II. kolo: Bradvarevič: Bidev 1:0, Tot: Vukovič remi, Črepinšek: Nikolič 0:1, Smailbegovič: Bulat 1:0, Puc: Bertok 1:0, Lukič: Smederevac remi, Tomšič: Sofrevski 0:1, Miličević: Cuderman 0:1.

Košarka

SVOBODA: TRIGLAV 67:62 (34:29)

Ljubljana, 26. oktobra.

V prijateljski košarkarski tekmi, ki je bila danes v Ljubljani, so se kranjski košarkarji pomerili z ekipo domače Svobode in srečanje zgubili z razliko 5 košev. Najprej so se znali gostje, ki so v 6. minuti vodili že z rezultatom 12:3, po nekaj minutah pa so domači prišli v vodstvo in ga obdržali do konca polčasa. V nadaljevanju so gostje pričeli zmanjševati razliko, vendar jim rezultata ni uspelo izenačiti.

Telesna vzgoja

USPEL TEČAJ ZA VODITELJE V LOKI

Pred dnevi je bil v domu »Partizan« v Šk. Loki zaključen tečaj za voditelje-prednjake v partizanskih društvih, ki ga je organizirala Okrajna zveza društev Partizana za Gorenjsko. Tečaj je zelo dobro uspel, kar so pokazali tudi tečajniki pred izpitno komisijo, pred katero so polagali pismene, ustne,

TRŽIČ: Karel Kravcar, Zdenko Lavička, Francka Starič, Frane Globočnik, Lovro Cerar, Slavko Lukanc, Jože Šparovec, Jože Jagodica, Jože Mokorel, Marija Mežek, Jože Šilar, Dušan Horjak, Viktor Dornik, Franc Zupan, Vinko Golmajer, Janez Švab, Božidar Pretnar, Jakob Nemeč, Anton Polajnar, Mihael Repine, Stefan Zaplotnik, Janko Aljančič, Maks Gosar, Alojz Kastigar, Janez Jesenko, Matija Meglič, Franc Talar, Janez Gaberc.

ZELEZNIKI: Frane Primožič, Anton Pegam, Mitja Košmelj, Janko Kemprle, Ludvik Šmid, Janez Trdina, Jože Prevc, Mirko Ambrožič, Jože Demšar, Ludvik Jelenc, Ivan Trojar, Anton Zbontar, Ludvik Egart, Stanko Freljih, Ivan Prezelj, Jože Jeraša, Lovrenc Bergant, Franc Rant, Albin Lavtar, Anton Benedik, Franc Dežman, Miha Berce, Franc Kovač.

Razen le-teh bodo, kot smo že poročali, izvolili še 5 odbornikov (4 v cerkljanski in 1 v kranjski občini) na ponovnih volitvah v 3 volilnih enotah.

JESENICE: Anton Kavalari, Franc Gregori, Franc Žerjav, Vid Černe, Andrej Robič, Kristan Mertelj, Jože Košir, Cvetko Delavec, Berti Brun, Franc Klinar, Viktor Brun, Primož dr. Vidali, Anton Strajnar, Zdravka Ramuš, Jože Sifrer, Franc Tepina, Alojz Božič, Jože Vari, Henrik Torkar, Jakob Lavsegar, Ivan Pogačar,

Albina Berce, Anton Mrak, Janko Verdnik, Konrad Lazar, Franc Treven, Stefan Nemeč, Jaka Svetina, Edi Cenček, Zdravko Smolej, Avgust Hribernik, Franc Grile, Dušan Stare, Janko Pšenica, Franc Pretnar, Anton Lakota, Ivan Čop.

KRANJ: Franc Puhar, Edgar Vončina, Slavica Zirkelbach, Rudi Balderman, Lojze Okoren, Miran Košmelj, Igor Slavec, Janko Stefe, Ivan Kern, Viktor Stefe, Rudi Uršič, Jernej Teropčič, Ivan Ambrož, Bogdan Strah, Vinko Hafner, Anton Petek, Franc Oman, Franc Bajželj, Franc Hribar, Franc Svoljšak, Martin Košir, Anton Kadivec, Jurij Rebolj, Filip Lavriša, Andrej Toporiš, Jožef Kern, Mirko Ravnikar, Karel Potočnik, Bogomir Rogelj, Anton Valjavec, Janez Ribnikar, Ignacij Polajnar, Janko Rehberger, Janko Remic, Ignac Štampihar, Franc Bohine, Ivan Rezman, Janez Sifer, Alojz Zavrl.

RADOVLJICA: Ivan Bertonec, Franc Jere, Božo Černe, Franc Kunstelj, Anton Kobentar, Anton Štiherle, Jakob Eržen, Pavel Olip, Miloš Šter, Stanko Grile, Janez Kodras, Jože Mulej, Alojz Dežman, Jože Gašperin, Franc Sinčič, Ivan Božič, Alojz Sušteršič, Jernej Marinčič, Anton Pintar, Ivan Langus, Janez Debeljak, Tone Solar, Janko Jerala, Filip Sitar, Ludvik Šmitek, Marjan Gašperšič, Matija Režek, Ivan Gašperin.

Novi odborniki občinskih zborov

Na volitvah dne 20. oktobra 1957 so bili izvoljeni naslednji odborniki občinskih zborov:

BOHINJ: Alojz Logar, Franc Vojvoda, Franc Ogrin, Janko Torkar, Franc Mencinger, Franc Zmitšek, Janez Cvetek, Janez Cerkovnik, Jakob Zalekar, Anton Zupanc, Janez Štros, Franc Pekovec, Martin Bernik, Anton Kocjanc, Franc Urbanc, Matija Cvetek, Jože Hribar, Franc Zupanc, Vinko Korošec, Lovrenc Blažin, Anton Medja, Franc Medja, Mirko Zupan.

CERKLJE: Anton Jereb, Anton Repret, Ivan Deželak, Janez Repret, Janez Ciprle, Miha Gašpirc, Janez Globočnik, Alojz Koželj, Stanko Škubič, Anton Rehberger, Ciril Lampe, Ivan Erzar, Ivan Kosirnik, Janez Močnik, Peter Bolka, Ivan Erzar, Franc Hubat.

BLED: Janko dr. Benedik, Stanko Knaflič, Bogdan Sanca, Mirko Stare, Pavel Tolar, Franci Cuznar, Franc Hudovernik, Jože Kapus, Ivan Vidic, Franc Burja, Franc Šmit, Cilka Prečern, Slavko Sebenikar, Janez Koselj, Ivan Šmit, Alojz Toman, Jože Strgar, Jože Bohine, Alojz Pretnar, Janez Zvan, Ciril Šubič, Jakob Ambrožič, Janez Kocjančič, Janez Peterman, Matevž Bizjak, Rudolf Volk, Jože Vogelcnik, Franc Pavlič,

GORENJA VAS: Jože Oblak, Martin Brenc, Jakob Ušeničnik, Jože Bogataj, Franc Buh, Vladimir Koželj, Jože Miklavčič, Tomaž Potočnik, Janez Šter, Andrej Primožič, Ciril Vidmar, Urban Kokalj, Aleksander Remic, Anton Peternel, Vinko Kavčič, Janko Bernik, Jože Šubič, Maks Kalan, Anton Peternel, Milan Dolenc, Maks Novak, Peter Finžgar, Franc Peternel.

ZIRI: Rado Jurca, Stanko Kogovšek, Roman Rupert, Maks Oblak, Janko Jereb, Jože Mravle, Maks Oblak, Vinko Bačner, Franc Treven, Jakob Mihevc, Vinko Mlinar, Alojz Kopač, Vinko Naglič, Rajko Šubič, Janez Kavčič, Peter Naglič, Franc Kavčič, Ana Loštrec, Franc Poljanšek.

ŠKOFJA LOKA: Svetko Kobal, Savo Šink, Mici Puhar, Milan Zakelj, Janko Kokalj, Jože Babič, Franc Reš, Franc Homan, Andrej Franko, Franc Svoljšak, Ludvik Jugovic, Jože Nastran, Ivan Brodar, Anton Jezeršek, Adolf Pretnar, Franc Gaber, Alojz ing. Vodopivec, Franc Križaj, Anica Voljčjak, Jože Košenina, Franc Cegnar, Stane Porenta, Janko Košir, Franc Jamnik, Jernej Hribernik, Franc Sovince, Jakob Gartner, Milka Oman.

MIMI MALENSKI KONIC
VIGENCI ROMAN 83

„Rekli ste, da boste posodili,“ je dejala počasi. Čutila se je ponižano kakor ustrašovan otrok. Vsa njena prejšnja kljubovalnost je izginila, zavedala se je, da je odvisna od stričeve dobrote in da si sama ne more pomagati.

Gospod Filip je vneto prikimal. „Seveda bom plačal. Dva tisoč sedemsto dvainšestdeset goldinarjev bom plačal,“ je rekel, pazno gledajoč v papirje in sproti računajoč znesek. „To se pravi — natanko Aleševo polovico. Drugo — boš že sama poravnala.“ Udobno se je naslonil na mizo, starčevske roke so mu drsele po papirjih, kakor bi jih božale.

„Odkod naj vzamem tako hitro?“ je poparjeno vprašala Ana.

„O, to je tvoja stvar,“ je rekel gospod Filip in nehal gladiti papirje. „Obljubil sem, da bom plačal, toda tudi ti si mi obljubila, da boš vestna in poštena. Rad bi ti bil pomagal z nasveti in denarjem, a ti mojih nasvetov nisi potrebovala, zato ti tudi mojega denarja ni treba. Našla si si druge, ki so ti svetovali po svoje. Ko sem se vozil sem, nisem mislil, da je stvar tako huda. Zdaj vidim, da si do vrata pogreznjena v svojo strast in jaz ti ne morem več pomagati. Ne, jaz ti res ne morem pomagati...“

V Ani se je med stričevim govorjenjem nabirala nekakšna zloba, ki bi je nikoli ne bila zmožna, dokler ni poznala Dominika.

„Če nočete, tudi prav,“ je rekla prisekljivo. „Samo ne vem, ali se bodo upniki umaknili, če plačate samo Aleševo polovico.“

„Ne,“ je hladno rekel stric Filip, „ne bodo se. Toda fantovo polovico bom rešil, nič ne skrbi. Zahteval bom pri zemljemskem uradu, da se zemlja razdeli. Zgonc bo še zmeraj lahko zadovoljen, če bo priženil tisto, kar ti bo ostalo potem, ko ti bodo odprodali zemljo zaradi dolgov. Da, tako bom storil. Za fanta hočem imeti točne račune.“

Ana je pobledela, spoznala je, da stric ne bo odnehal. Njej pa je rezalo v živo. Zemljo naj ji prodajo, tisto zemljo, na kateri se je letošnje leto tako pehala in je šele prav začelnjala čutili njeno vrednost! Vedela je, da bi strica omečila, če bi se ponižala in ga prosila, pa so ji silile na jezik same hude besede in komaj se je zadrževala, da mu ni vrgla v obraz kako mu nikoli ni bila mar Gašperinove hiše in da je že davno hotel vse skupaj zagnati Globočniku v golt. Stric Filip pa je dolgo čakal, da bi se ponižala in ko ni dočakal, je rekel:—

„Nisem še rekel zadnje besede, Ana. Če se spametuješ, bom pomagal.“

„Ne,“ je rekla Ana tiho, a tako odločno, da je duhovnik spoznal, kako nesmiselno je vsako prigovarjanje. Porinil je terjatev prednjo in kriknil:

„Se pa otepaj, kakor veš in znaš!“ Nekoliko mirneje je dodal: „Vidim, da ne boš odnehala, dokler te nesreča ne izmodri. Pravzaprav mi ni bilo treba hoditi tako daleč samo zato, da bi videl tvojo sramoto in zakrknjenost. Najbolje bo, če se brez odloga odpeljem. Samo fanta mi še poklič, z njim moram govoriti.“

Ana je šla in se kmalu vrnila z bratom. Ko sta vstopila, si je gospod Filip ogledal nečaka, očitno mu je bil všeč. Vstal je in mu iztegnil obe roki naproti.

„Vidim, da si se pošteno lotil dela,“ je rekel veselo in ga zasakal po zgornji hiši. „Morebiti ti nisem dobro storil, ko sem ti svetoval, da pusti šolo in pojdi domov, toda drugega ni preostalo. Včasih sem imel druge namene s teboj, a tudi tako bo šlo, če se boš le prav držal.“

Velikanske gastije v Kalahu

Ob reki Tigris leži vasica Nimrud, kjer je bilo v starih časih mesto Kalah. Tu si je leta 883-850 pred našim štetjem zgradil razkošno letovišče asirski kralj Asurnasi pal. Bil je silak, okrutnej, obenem pa mecen vseh umetnosti. Kiparji, rezbarji, slikarji in livarji so polnili njegove palače z redkimi umetninami. Ko je gradil svoje letovišče, je umetnike preselil tja in jih kraljevsko gostil.

Poletno rezidenco asirskega kralja

je odkril angleški diplomat in raziskovalec Sir Austen Henry Layart. V nekaj letih so izkopali čudovite kipe in reliefe in jih spravili v londonske muzeje. Od 1950 nadaljuje raziskovanja prof. dr. M. Malovan, sin jugoslovanskega izseljenca. Nedavno so pri vstopu v eno izmed dvoran odkopali steber iz gostega peščenca s kipom kralja v tiari in z žezlom. Pod kraljevim kipom je besedilo 154 vrstic. Asurnasinpal je zapisal:

»Ko sem posvetil palačo v Kalahu, sem povabil 47.074 delavcev z ženami iz vseh krajev moje dežele, 5000 višjih uradnikov, odposlance iz Kindani, Katine, Suhl, Tira, Sedona, Gurguna in Malate, nadalje 16.000 prebivalcev Kalaha in 1500 uslužbencev dvora. Skupno število gostov je bilo 69.574. Deset dni sem jih gostil, kopal, mazilil, jih hranil in počil z vinom ter jih potem srečne in zadovoljne poslal v njihove kraje.«

S ponosom našteva gostitelj ogromne količine živil, ki so bile potrebne za množično prehrano tolikega števila povabljenecv. Upravitelj vladarjeve kuhinje ni imel malo skrbi, ko je sestavljal sezname. Čujmo: 2000 pitanih volov, 16.000 ovac, 1000 jagenjkov, 500 jelenov, 500 gazel, 34.000 kosov perutnine (med njimi 500 gosi, 500 kokoši in 20.000 golobov), 10.000 rib, 100.000 jajc, 10.000 škafov piva in 10.000 mehov vina. — Seznam našteva še velike količine moke, povrtnine, sadja in celo dišave, porabljene za pripravljane jedi. Med drugim omenja zmlete rožice, granatna jabolka, šipek, pistacije, janež, krešo, poper, mandlje in še veliko drugih danes že skoraj neznanih dišav.

Vse to priča o velikanskem razkošju in bogastvu nekdanjih vladarjev, ki so si grabili premoženje na račun ljudstva, ki so ga zasluževali in spravljali ob premoženje.

Ali že veste...

... da so našli človeško okostje staro približno 80.000 let? Na arheološkem kongresu v Pekingu je poročal antropolog Vo Ju Kang, da je pripadalo človeško okostje, ki so ga našli v Čejadu, 50-letni ženski, ki je živelja pred približno 80.000 leti. V tem primeru je torej šlo za najstarejši znani človeški fosil.

... da se pomakne zemlja v eni uri 1776 km okoli sonca, da pade prav tako v eni uri na zemljo 400.000 zvezdnih utrinkov in meteorjev, da umre v eni uri 4600 ljudi in se jih rodi 5400 ter da potuje v eni uri po vsem svetu po poštnem omrežju 1114 milijonov poštnih pošilk z znamkami v vrednosti več milijard šilingov.

ZA RAZVEDRILO

Naj izgine še zadnji spomin na nezvesto...

Zdaj sva pa brez skrbi, saj ne vidi...

REŠITEV KRIZANKE

Vodoravno: 1. klasa; 5. slovo; 9. kosorep; 10. jpsliha; 12. enota; 14. Raba; 15. udarim; 16. lta; 17. sli; 18. age; 19. stani; 20. sia; 22. ona; 23. bas; 25. pitani; 27. pest; 28. Otelo; 29. aorta; 30. nagosti; 31. trenje; 32. kalna.

Navpično: 1. Kapri; 2. Akiba; 3. soha; 4. asa; 5. sredina; 6. Lena; 7. opora; 8. omane; 11. satelit; 13. tigrast; 15. ulani; 17. stonoge; 20. sport; 21. Atene; 23. beril; 24. statva; 26. Alan; 27. pota; 29. krtatica za »Akademski športni klub«.

Bralci +
+ REDAKCIJA

• »Glas Gorenjske« mi ugaja, vendar bi bil lahko še bolj pester kot je. Zakaj ponedeljkove številke skoraj nimajo nič drugega kot šport?

Ali bi mi odgovorili še na naslednje vprašanje: V Kranju imamo dve dvorani — v Sindikalnem domu in v Prešernovem gledališču, ki je bilo pred kratkim ukinjeno. Ali bo ostala sedaj dvorana v PG prazna in ali bodo v njej gostovali samo tuji igralci ter razne umetniške skupine? Menim, da bi bilo koristno, če bi bil v tej dvorani tudi kino, saj je eden za mesto Kranj premalo. Tudi v Stražišču imajo v eni dvorani prostor za kino in dramsko družino tamkajšnje »Svobode«.

Ivan Bernard, Kranj.

Na prvo vprašanje vam bo odgovoril najbolje Marko Dežman, ki trenutno služi vojaški rok in se je

tudi oglasil z dopisom za rubriko »Bralci in redakcija«. Ta pravi tako: »Na splošno sem z Vašim listom zelo zadovoljen, sicer pa bi ne bil Vaš bralec in naročnik. Zelim le, da bi objavil več športnih poročil kot tudi raznih člankov iz znanosti in tehnike. Kar pa se drugega vprašanja tiče, pa tole: — Prešernovo gledališče ni ukinjeno. Sprememba je le ta, da ni več profesionalno. Zato v omenjeni dvorani ne bodo gostovali le »tujci« in bo vsekakor še za domače igralce in igralce bližnjih »Svobod« premalo prostora. Torej s kinopredstavami v dvorani PG zaradi tega ne bo nič. Tako smo obveščeni od sedanjega vodstva PG.«

• Naš športni urednik je dobil od M. H. iz Cerklj naslednji dopis: »Vaš članek v zadevi telovadnice za TVD »Partizan« v Cerkljah sem prebral, vendar mi je žal, da se niste oglasili tudi pri meni, ko ste že bili na dvorišču hiše št. 38. Prav rad bi vam dal vsa potrebna pojasnila in potem bi verjetno odpadel stavek — Zakaj ne bi moglo tudi novoustanovljeno TVD »Partizan« imeti svojega mesta v tej telovadnici, si ni moč tolmачiti. —

Menda ni v Cerkljah hiše, ki bi bila doslej bolj na razpolago skupnosti kot je moja. Sicer pa ni izključeno, da še kdaj pridete v Cerklje in se bomo takrat pogovorili.«

Športni urednik je prepričan, da zaradi omenjenega stavka niste prav nič užaljeni. Upa pa, da bo v Cerkljah zdaj prav kmalu ustanovljeno TVD »Partizan«, ki bo imelo svojo prvo zasilno telovadnico v hiši št. 38. Obljubil je, da se bo ob prvi priložnosti tudi pri Vas oglasil.

• Prostor, ki je namenjen rubriki »S sodišča«, bi večkrat lahko koristneje izpolnili. Preveč je brezpomembnih zadev, za katere mislim, da niso toliko vredne, da bi prišle v list.

Franc Silkovič, Kranj

Tudi rubrika »S sodišča« je pomembna in večina bralcev jo zelo rada prebira in se iz nje tudi marsikaj nauči. Sele ko bodo ljudje postali pri svojem delu in govorjenju bolj trezni in premišljeni, bodo postali članki, objavljeni pod glavo »S sodišča« brezpomembni. Le kmalu naj do tega pride. Res pa je, da nam včasih uide v to rubriko sem in tja tudi kaka drobna stvar, ki bi lahko brez škode izostala.

Zanimivosti

NAJNOVEJŠE »OGLEDALO«
Na letošnji vdkli razstavi elektronike v Frankfurtu, je vzbujal veselo pozornost tale mož, ki se je bril brez zrcala, ampak tako, da se je gledal na zaslonu televizijskega sprejemnika. Posrečena zamisel, ki naj ponazorj napredek in številne

možnosti televizijske tehnike. Stvar pa je seveda zelo enostavna — mož se brije pred majhno snemalno kamero, ki posneto sliko takoj posreduje prejemniku in na zaslonu se mož vidi prav tako, kot da bi se gledal v ogledalu.

POL LETA V NEZAVESTI

Letos marca je 17-letno Melito Johum iz Saarbrückna povozil avto. Dekle je obležalo v nezavesti in prepeljali so jo v bolnišnico. Tam so zdravniki ugotovili, da se ji je v možganih sesirila kri. Nastala je drobna kepica, ki je mlikakor ne morejo odstraniti z operativnim posegom brez nevarnosti za življenje dekleta, ki ves ta čas leži v nezavesti.

TRIKRAT ZRASLI ZOBJE

Matu Lasič, 150-letnemu starcu iz Djakovice pri Čajniču, so v njegovem življenju trikrat zrasi zobje. Zadnjič so mu poglali, ko mu je bilo že sto let. Vendar se jih ni dolgo veselil, ker so mu že po štirih letih izpadli.

KITAJSKO UMETNO SRCE

V Sanghaju so izdelali umetno srce iz plastičnih mas in ga uspešno preizkusili na raznih domačih živalih. Poročajo, da je v nekem primeru tako srce celih 20 minut omogočalo neki živali normalni krvni obtok.

KOPROVINSKI IN TEROKI PAPERKI
Z GORENJSKE

Po Francozih uvedena gospodarska svoboda v ilirskih pokrajinah bi gotovo povečala delavnost in podjetnost kranjskih meščanov, če bi ne dovomili v obstoj Ilirije. Ze avgusta 1813 so se vneli odločilni boji za Gorenjsko in so v Kranju 15. avgusta zadnjič praznovali Napoleonov rojstni dan in obdorovali dve nevesti — rožni devici. Štirinajst dni pozneje je general Belotti napadel avstrijske postojanke na Ljubelju, a se je moral umakniti, ker so sovražne čete začele prodirati čez Jezerko po dolini Kokre.

Francoske čete so se skušale postaviti v bran pri mestnih vrbah ob nakleski cesti. Ker jih je sovražnik nameraval preko Predoselj obiti, so se morale pomakniti do križišča nakleske in kokriške ceste pri Vekseljmu. Kranjska posadka se je utrdila na pokopališču, zadnja postojanka Francozov pa je bila pri mitnici med kapucinsko cerkvijo (sedanja Roosova hiša pred sodiščem) in Staro pošto, kjer so skopali jarke in postavili topove. General Belotti se zaradi hitrega prodiranja Avstrijev tudi tu ni čutil preveč varnega in je ponoči premedil četo čez savski most in jih razmestil na Gašteju in Kalvariji. O bojih na tem mestu pričajo grobovi, ki so jih po letu 1930 odkrili na Laborah in Kalvariji ob kopanju temeljev za gradnjo stanovanjskih hiš.

Vrhovni poveljnik podkralj Evgen Bauharnais se ni stri-

njal z Belottijevim umikom in mu je ukazal, da mora zopet zavzeti važno postojanko. V začetku septembra je premedil v Kranj tudi glavni stan in se sam naselil v gradu Kieselstein, kjer je ostal do 10. septembra. Žiga Pagliaruzzi, ki je bival pri očetu v Kranju, je skušal Francozom pomagati z ogleduhi, po porazu generala Belottija v okolici Mengša in po manjših bojih v bližini Kranja pa so kljub temu morali dne 22. septembra zapustiti mesto.

Po ponovni avstrijski zasedbi Gorenjske so se zganili nekdanji privilegirani sloji zemljiških gospodov in meščanov ter skušali doseči obnovitev stanja pred francosko okupacijo. Okrajno upravo je vlada poverila graščini Brdo, ki je poleg političnih upravnih poslov opravljala tudi nižje sodstvo razen kazenskega, ki si ga je pridržalo deželno sodišče v Ljubljani. Zandermerijo so ukinili in pomnožili so se rokovnjači, ki so iz svojih skrivališč v Udinem borštu stražovali mestno okolico. Po neurejenih razmerah ob koncu francoskega medvladja je z četi življenje prehajalo v novi tiri, ki se je kazal v ustroju Metternichove policijske države. Naše malomeščanstvo je postalo narodno nezavedno in brezbržno ter se je le ozek krog izobražencev zavedal, da je obstoječe stanje nevzdržno, ker je v krali dušilo in zatrla vsako osebno prepričanje in politično svobodo.